

ПРОЕКТИВНІ МЕТОДИКИ В РОБОТІ ПРАЦІВНИКА ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ: ГРАФІЧНІ ТА АСОЦІАТИВНІ

Загальна кількість годин – 4

Форма заняття: практичне заняття

План заняття

1. Проективні методики: характеристика та особливості застосування.
2. Графічні методики: «Особиста мета» та «Шлях до мети».
3. Асоціативні методи: «Подорож», «Чотири двері».

Анотація

На сучасному етапі розвитку психологічної науки актуальним залишається питання використання проективних методів, які створюють окрему групу досліджень прихованих, несвідомих психологічних особливостей суб'єкта.

Проективні методи дослідження особистості - одна з найбільш складних і суперечливих сфер психологічної практики. Різні проективні методики широко використовуються в практиці дослідження особистості у всіх галузях сучасної психології. За їх допомоги не тільки отримують знання про особистість. Часто вони служать робочим інструментом для перевірки тих або інших теоретичних положень.

Перевагами проективної діагностики є можливість виявлення за її допомогою неусвідомлюваних або малоусвідомлюваних психічних феноменів, прихованих від спостереження аспектів особистості. Опосередковане вивчення особистісних особливостей усуває психологічні захисні механізми, які можуть спотворити картину внутрішнього світу. Відсутність чіткої регламентованості дослідницької ситуації передбачає різні поведінкові реакції, що майже не

зазнають стороннього тиску, адекватні вияви індивідуальних особливостей особистості.

Окрему групу проєктивних методик складають графічні (малюнкові) методики, які визначаються як експресивні методи, що передбачає створення малюнку (графічного образу) на вільну чи задану тему. Також набули популярності словесно-асоціативні тести, які дають змогу зробити зріз емоційного стану людини, як усвідомленого, так і несвідомого.

Питання для самоперевірки

1. Що таке «проєктивні методики» в психодіагностиці?
2. Які характерні ознаки проєктивних методик?
3. Перерахуйте сфери застосування проєктивних методик.
4. Які розрізняють групи проєктивних методик (за теорією Л.Франка)?
5. Які існують переваги проєктивних методик?
6. Назвіть основні обмеження проєктивних методик при їх використанні.
7. Який стимульний матеріал вживається при проведенні проєктивних методик: графічних та асоціативних?
8. Якими є відмінні риси, що відрізняють проєктивні методики від стандартизованих способів психологічного дослідження?

Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Аннелиз, Ф. Корнер. Проективная психология, – М., 2000. – 258с.
2. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика. – Спб.: Питер, 2002. – 352с.
3. Елисеев О.П. Практикум по психологии личности. – Спб.: Питер, 2001. – 560с.
4. Настольная книга практического психолога / сост. С.Т. Посохова, С.Л. Соловьёва. – М.: АСТ: ХРАНИТЕЛЬ, – 2008. – 671с.
5. Немов Р.С. Психология. В 3-х кн.. Кн.. 3.: учеб. для студ. высш.пед. учеб. Заведений. – 5-е изд. – М.: Гуманит. изд. Центр ВЛАДОС, 2006. – 450 с.

6. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики. М.С.Кирильчук, В.М. Крайнюк, В.М. Марченко. – К., «Ніка-Центр», 2005. – 385 с.
7. Ричард С. Лазарус. Проективная психология, – М., 2000. – 258с.
8. <https://dytpsycholog.com/>

Орієнтовний перелік проблемних питань для самоосвіти в міжкурсовий період в межах зазначеної теми:

1. Які особливості застосування психотерапевтичних методик в консультативній діяльності працівника психологічної служби?
2. Як історично розвивалося впровадження проєктивних методів в психологічній практиці?
3. Якими ознаками володіє проєктивний метод в системі психоаналізу?
4. За допомогою яких проєктивних методик можна діагностувати психічні порушення у дітей?
5. Що діагностує метод портретних виборів (Тест Сонді)?
6. Які проєктивні методики можна використовувати для дослідження рівня адаптації до нових умов навчання?